

Ny faremærkning for kemikalier berører mange danske virksomheder

Måske er du allerede stødt på dette eller lignende faresymboler, på dine bøtter, flasker og dunke. Fra 1. december 2012 har alle rene stoffer skullet have den nye mærkning.

Af Henriette Christiansen, DHI i samarbejde med Operate A/S, DI og Dansk Erhverv

Det er slut med at kigge efter de orange og sorte faremærker på kemiske stoffer. For at sikre, at faremærkningen af kemikalier er ensrettet på tværs af landegrænser, har EU tiltrådt det internationale harmoniserede system for klassificering og mærkning af kemikalier.

Det betyder, at de kendte orange faresymboler er på vej ud og erstattes af nye symboler i rød, hvid og sort. I første omgang gælder ændringen for rene kemiske stoffer – altså kemikalier, der udelukkende består af det angivne stof. Nogle stoffer er allerede nu forsynet med den nye mærkning. Senest den 1. december 2012 har alle rene stoffer skullet være mærket iht. EU's såkaldte CLP-forordning. Fra 1. juni 2017 skal alle blandinger være forsynet med den nye mærkning. Herefter er det definitivt slut med de gamle orange og sorte faremærker.

Samme stof – nye og flere faresymboler

De nye regler får betydning i en lang række danske virksomheder, hvor man arbejder med kemikalier.

Først og fremmest skal virksomhederne og de ansatte kende betydningen af den nye faremærkning. Flere faresymboler eller farepiktogrammer, som er betegnelsen i CLP, ligner dem, vi er vant til, men der er nye symboler, som er vigtige at kende. Virksomheder og brugere kan opleve, at der pludselig optræder flere faresymboler på et produkt, end de har set tidligere. Figur 1 er et eksempel på dette for stoffet glutaraldehyd, der bl.a. bruges i desinfektionsmidler.

Det betyder ikke, at stoffet pludselig er blevet farligere, men udelukkende at de internationale regler for faremærkning nu følges. Det samme gælder for de såkaldte risiko- og sikkerhedsætninger (R- og S-ætninger), der er en del af produktets etiket. Disse erstattes af H- og P-ætninger, hvor H står for "hazard" og P står for "precautionary", dvs. fare- og sikker-

 <p>Signalord: Fare</p> <p>Fem faresætninger under CLP: Giftig ved indtagelse eller indånding. Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader. Kan forårsage allergi- eller astmasymptomer eller åndedrætsbesvær ved indånding. Kan forårsage allergisk hudreaktion. Meget giftig for vandlevende organismer.</p>	 <p>Farebetegnelser: Giftig - Miljøfarlig</p> <p>Fire risikosætninger under DSD: Giftig ved indånding og ved indtagelse. Ætsningsfare. Kan give overfølsomhed ved indånding og ved kontakt med huden. Meget giftig for organismer, der lever i vand.</p>
--	---

Figur 1. Sammenligning af de vigtigste mærkningselementer under CLP og DSD for et eksempelstof (glutaraldehyd).
 Kilde: ECHAs vejledning om mærkning og emballering¹⁾.

hedssætninger. I de fleste tilfælde ændres ordlyden af disse sætninger ikke væsentligt. Som noget nyt introduceres også signalord som "Fare" og "Advarsel" til beskrivelse af graden af fare, og disse to nye signalord vil, med enkelte undtagelser, også kunne ses på etiketten. De gamle farebetegnelser, som var knyttet til de orange faresymboler, f.eks. "Giftig" eller "Miljøfarlig", udgår. Flere eksempler på mærkning iht. CLP kan findes i ECHAs vejledning¹⁾.

Kemikalier skal mærkes om

Siden december 2010 har virksomheder, der markedsfører rene kemiske stoffer, skullet sørge for at klassificere og mærke efter de nye regler. Stoffer markedsført før 1. december 2010 skulle dog senest være mærket iht. CLP 1. december 2012. Det er således ikke tilladt at markedsføre stoffer med gammel mærkning efter 1. december 2012. Virksomheder, der markedsfører, men som ikke selv står for mærkningen, opfordres til at få en aftale med leverandøren om ny CLP-mærkning. For blandinger er tidsfristen for mærkning efter CLP henholdsvis 1. juni 2015 for nye blandinger og 1. juni 2017 for allerede markedsførte produkter.

■ Fakta:

- CLP (Classification, labelling and packaging of substances and mixtures) Europaparlamentets og Rådets forordning nr. 1272/2008. CLP trådte officielt i kraft i EU januar 2009 med en overgangsperiode fra 2010 til 2015.
- DSD (Dangerous Substance Directive). Rådets direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer.
- Siden december 2010 har kemiske stoffer skulle klassificeres og mærkes iht. CLP. Fra juni 2015 gælder det også for kemiske blandinger.
- Senest 1. december 2012 har rene kemiske stoffer, der er markedsført inden 1. december 2010, også skullet mærkes iht. CLP, mens virksomheder har indtil 1. juni 2017 til at mærke blandinger markedsført inden 1. juni 2015 iht. CLP.
- De nye faremærkninger er krav i den såkaldte CLP-forordning, der er den europæiske udgave af GHS (Globally Harmonised System of classification and labelling of chemicals).
- Ifølge forordningen er det virksomheder, der markedsfører kemiske stoffer og blandinger, der skal sørge for korrekt mærkning. Det vil sige virksomheder, der producerer, importerer eller distribuerer kemiske stoffer og blandinger.

Ny håndtering af kemikalier i virksomheden

Selvom kemikalierne er de samme, kan de nye regler betyde, at virksomhederne skal ændre måden, kemikalierne håndteres og opbevares på. De såkaldte arbejdspladsbrugsanvisninger, der angiver, hvordan et kemikalie skal håndteres, skal opdateres som følge af de nye sikkerhedsdatablade og den nye mærkning kan også give anledning til ændring af opbevaringsforhold.

Du kan som virksomhed få flere oplysninger om de nye regler for faremærkning på Miljøstyrelsens hjemmeside, hvor du også kan teste din viden om de nye faremærker. De samme muligheder er der på Arbejdstilsynets hjemmeside:

http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Kemikalier/klassificering_emballering_maerkning/
<http://arbejdstilsynet.dk/da/arbejds miljoemner/kemi-og-stov/reach/clp.aspx>

Artiklen er udarbejdet som del af projektet "REACH og CLP" finansieret af Miljøstyrelsen under Virksomhedsordningen 2011.

E-mail

Henriette Christiansen: hc@dhigroup.com

Fodnote:

¹⁾ Vejledning om mærkning og emballering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008. <http://echa.europa.eu/>

Pipetteservice

Akkrediteret kalibrering
 Reparation • Vedligeholdelse

Gilson Center of Excellence • Certificerede teknikere • 20 års erfaring
• Alle førende fabrikater • Elektroniske certifikater • Serviceaftaler

BIO LAB

Biolab A/S,
 Sindalsvej 29, DK-8240 Risskov,
 Tlf: 8621 2866 Fax: 8621 2301
 E-mail: pipetteservice@biolab.dk
www.biolab.dk

DANAK
 Cal. Reg. Nr. 482